

Pirmasis tūkstantis kilometrų „BalticCycle“ Nordkapas – Olimpija“

Virginija KULIKAUSKAITĖ,
specialiai „Kelionių magijai“
iš Suomijos

Nordkapas – šiauriausias Europos taškas

Valentino KABAŠINSKO nuotraukos

„BalticCycle“ dviračiu žygiai prasidėjo 2001-aisiais. Galėjai pasirinkti norimą kelionę po Baltijos šalis: aplankyti Lietuvą, Latvija, Estiją bei mažai pažįstamą Kaliningrado sritį. Jau 2003 m. „BalticCycle“ dviračių žygis nusidriekė nuo Varšuvos (Lenkija) iki Vilniaus. Praėjusių metų žygyje kilo mintis pakeliauti ilgiau ir toliau. Taip gimė idėja dviračiais keliauti maršrutu Nordkapas–Olimpija, juolab kad rugpjūčio mėnesį Graikijoje vyks Pasaulio olimpinės žaidynės.

Gegužės 7 d. rytą tarptautinė žygeivių grupė išvyko autobusu iš Vilniaus į Nordkapą Norvegijoje. Iš Lietuvos išvyko septyni žygeiviai: keturi lietuviai, amerikietis ir du lenkai. Pakeliui, Latvijoje, prisijungė du vokiečiai ir latvė. Estijoje mus pavijo dar vienas lietuvis, o Suomijoje – du italai ir vokiečiai. Taigi starto vietą (Nordkapą) pasiekė 14 žygeivių, o važiuoti visą maršrutą, t. y. 6000 km per 111 dienų nuo šiauriausio Europos taško iki Olimpijos Graikijoje, nusprendė aštuoniese.

Patogiausia ir pigiausia 14 žmonių grupė su dviračiais iš Lietuvos pasiekti Nordkapą išnuomotu autobusu su priekaba dviračiams. Ten nuvykome per tris dienas. Pakeliui aplankėme Rovaniemį Suomijoje, kur įsikūrusi Kalėdų Senelio buveinė ir paštas. Visi parašėme atvirukus ir laiškėlius, kokių norėtume kalėdinių dovanėlių ir... netekome dviračio. Degalinėje, kurioje

sustojome atsipūsti, dviratį nušvilpė taip greitai, kad net nepastebėjome, kaip jis išnyko. Saugioji Suomija pasirodė ne tokia ir saugi.

Norvegijoje visa kelionė ir nakvynės vietos buvo suplanuotos, nes pavyko užmegzti ryšius su aktyvia veikėja ir keliautoja dviračiais Aina iš Lakselv miestelio Norvegijoje.

Apsistojome netoli starto vietos, Skarvag'o miestelyje. Nakvojome palapinėse ant vėjuotos uolos šlaito, šalia mokyklos. Tai buvo lygiausia vieta, kur buvo galima pastatyti palapines. Ten praleidome dvi dienas.

Daugelį nustebino tai, kad Nordkapas yra ne miestelis ar gyvenvietė, o tiesiog šiauriausio taško ir administracinio suskirstymo, kuriame yra ši vietovė, pavadinimas.

Nuvažiavus paaiškėjo, kad šiauriausio taškai yra du. Pirmasis, Knivskjelodden (šiauresnis), pasiekiamas tik pėsčiomis, slidėmis arba motorinėmis rogėmis, žiūrint koks sezonas. Mes jį pasiekėme pėsčiomis. Kitas, Nordkapas, mūsų starto vieta, – komercinis, esantis už kelių kilometrų nuo pirmojo. šią vietovę galima pasiekti autobusu ar automobiliu. Čia yra paštas, suvenyrų parduotuvė, kavinė, kinas bei muziejukas, pasakojantis šios vietos istoriją. Lauke yra monumentas, vaizduojantis žemės gaublį. Vienas šio žygio tikslų – propaguoti taiką. Trys moterys iš Japonijos, organizacijos „Maldos už taiką pasaulyje“ narės į Nordkapą atvežė taikos stulpą,

Nordkapo meras ir vietinė žiniasklaida bei netoliese esančios mokyklos abiturientai prisijungė prie šio stulpo įteikimo Nordkapo merui ceremonijos. Tokius stulpus nusprendėme pastatyti kiekvienoje šalyje, pro kurią važiuosime. Kitą stulpą pastatysime Suomijos sostinėje Helsinkyje. Po ceremonijos pajudėjome Olimpijos link, sukdami pedalus pirmuosius kilometrus.

Patyrėme, kad verta aplankyti abu šiauriausius taškus. Šiauriausias taškas, kurį galima pasiekti pėsčiomis, yra įspūdingas. Čia pasitinka laukinė Norvegijos gamta – kalvos ir sniegynai, pelkėtos ir akmenuotos vietos, kur galima gerti vandenį tiesiog iš čia pat tekančio šaltinio.

Norvegijoje važiuojome dviračiais 4 dienas. Kelionė buvo gana sunki, nes kelias ejo kalvomis, kur vien tik pakilimai ir nuokalnės. Oras buvo labai permainingas. Be to, veikė vadinamasis „kiaulystės dėsnis“. Kai kildavome į kalną, šviesdavo saulė, tiesiog leipdavome nuo karščio ir troškulio, bet vos tik pradėdavome leistis – dangus nežinia kodėl apsiniaukdavo, pakildavo didelis vėjas, imdavo snigti taip, kad kelio nematydavome. Leidžiantis nuo kalno būdavo siaubingai šalta nuo priešpriešinio vėjo, kad kartais būdavo net sunku įkvėpti. Viltینگai žiūrėdavome į priešais dunksantį kalniuką ir guosdavomės, kad kildami į jį vėl sušilsime. Oro temperatūra buvo apie nulį ar vieną laipsnį šalčio: užšaldavo dviračio

Baltic Cycle 2004

pavaros, sustojus reikėdavo nukrapštyti ledukus. Tokia kelionės pradžia buvo išbandymas ne tik dviratininkams, bet ir dvi-račiams. Pirmos dienos buvo itin sunkios visiems. O septynių kilometrų tunelį į Kafjorda, kur keturis kilometrus teko stirti nuo šalčio, leidžiantis 10 procentų statumo nuokalne žemyn ir tris kilometrus vėl kilti aukštyn, manau, niekas nepamirš iki kelionės pabaigos. Nakvynės vieta šio tunelio gale buvo tarsi šviesa mirštančiajam.

Gegužės mėnuo Norvegijoje – tarpsezonis. Žiema baigėsi, bet vasara dar neprasidėjo. Daugelis parduotuvių, kavinukių ar muziejų uždaryti. Norvegijos šiaurė mažai apgyvendinta. Tekdavo pasirūpinti maistu kelioms dienoms. Pakelėse nėra kur sustoti. Tad nors maršrutas pakankamai sunkus ir vidutinis greitis apie 12–14 km/val., dienos atkarpas (apie 70–90 km) įveikdavome gana greitai.

Norvegai pasirodė gana draugiški ir kartais net per kalbūs žmonės. Su mielu noru aprodydavo ir papasakodavo apie savo apylinkę. Pasidomėdavo, kaip, iš kur ir kur važiuojame. Daugelis gerai moka anglų kalbą, nors, atrodo, gyvena Dievo užmirštame, atšiauriame užkampyje. Daugelio jų pagrindinis užsiėmimas yra žvejyba, pakelėse – virtinės džiūstančių žuvų, o beveik prie kiekvieno namelio matyti laiveliai.

Jau buvome įpratę prie Norvegijos kalvų, tačiau maršrutas mus atvedė į Suomiją. Pasienį kirtome laisvai. Mūsų nepasitiko nė vienas pasienietis, tiesiog pravažiavome ir tiek. Suomijoje beveik visas naktis nakvojome palapinėse. Važiuojant į pietus, augmenijos daugėjo ir landšaftas tapo panašesnis į Lietuvos. Šiaurėje šiauriniai elniai šiek tiek didesni ir netokie baikštūs, mažai gyvenviečių, tačiau labai daug slidinėjimo kurortų. Visur pakelėse matyti apvalių rąstų trobelės. Dauge-

lis kempingų ir muziejų, kaip ir Norvegijoje, gegužės mėnesį uždaryti. Daug gerai įrengtų poilsio aikštelių. Pakelėse yra gausybė nuorodų su pėsčiųjų, dviratininkų, slidininkų, rogių maršrutais. Žiemą čia galima pasivažinėti šunų kinkiniais, yra slidinėjimo tramplinų. Vasarą pasimėgauti žvejyba. Net seilė tįsta pamačius, kaip gerai čia išplėtotas turizmas. Nakvynės vietų ieškojome važiuodami. Šiaurėje, už poliarinio rato, nebuvo jokių problemų rasti tuščią, švarią nakvynės vietą su laužaviete ir malkomis. Miesteliuose visur tyku, ramu, rąstų namukai daugybėje kempingų – be jokios gyvybės. Daugiausia riedėjome gerai asfaltuotais keliais ir sukardavome po 100 ir daugiau kilometrų per dieną. Jeigu būtų nelijęs lietus ir nepūtęs priešpriešinis vėjas, o kelias nebūtų kalvotas, važiuoti būtų buvę malonu. Suomijoje nebuvo nė dienos be lietaus. Kelias dienas maudėmės be perstojo. Be daugybės muziejų (vietinių gyventojų lapių) bei juos supančių gam-

Per užsnigtus kelius

Tarp kalnų ir jūros

Finalgon

Kelionėje nesate apsaugotas nuo traumų, sumušimų, sausgyslių bei raiščių patempimų, sąnarių išnirimų.

***Finalgon** nepakeičiamas esant artritui, radikulitui, sąnarių skausmams dėl peršalimo;

***Finalgon** malšina skausmą ir uždegimą;

***Finalgon** – tai šiluma nugalinti skausmą!

tos muziejų, pakeliui pravažiavome ametisto, aukso bei muilo akmens kasyklas.

Aukso kasyklos yra Saariselka regione. Pravažiavome per Ivalo ir Saariselka vietas, kur yra ne tik kasamas auksas, bet ir organizuojamos aukso plovimo varžybos, o vietos muziejuose galima įsigyti papuošalų iš vietinio aukso su neapdirbtais aukso gabaliukais.

Netoli pavažiavę nuo Saariselkos pasiekiamo Sodankyla. Aplink šį kaimelį yra ametisto kasyklos. Tačiau jų aplankyti negalėjome, nes muziejus dirba tik nuo birželio pradžios.

Juoka, tarp Nurmes ir Koli miestelių, yra žymus tuo, kad jame yra muilo akmens kasyklos. Čia galima aplankyti akmenų muziejų. Muilo akmuo dažniausiai naudojamas židiniams. Akmenų muziejus ir priešais esanti aikštė su fontanu ir suoliukais – viskas padaryta iš šviesiai pilko muilo akmens.

Mūsų maršrutas daugiausia driekėsi miškais. Tad nelabai ką teko ir pamatyti. Paskutinė lankytina vieta buvo akmeninė

Žygio startas Nordkape

Atokvėpio minute

Sušalę, bet linksni

Teks lišti į šį urvą

XV a. statyta Savonlinos pilis, kuri išliko beveik nesugriuvusi iki šių dienų. Sunykęs tik interjeras. Taip pat aplankėme didžiausią pasaulyje pagal vietų skaičių medinę bažnyčią Kerimaki miestelyje. Buvo planuojama, kad XIX a. pastatytoje bažnyčioje galės melstis daugiau kaip trys tūkstančiai maldininkų. Bažnyčia net turėjo specialias valteles parapijiečiams atgabenti į pamaldas iš aplinkinių kaimų. Bažnyčia iš vidaus

tikrai įspūdinga. Palyginus su lietuviškomis, ji neįprastai šviesi, be jokių paveikslų ir dekoracijų, tačiau labai jauki.

Suomijoje mūsų grupelė šiek tiek sumažėjo, likome devyniese. Mus paliko lietuvius, vokiečius, lenkaitė ir latvė. Antroje savaitės pusėje ėmė aiškėti, kokie yra žygio dalyviai. Žygio vadas Sigitas Kučas – niekada neprarandantis nuotaikos. Prie kiekvieno dalyvio moka prieiti, kiekvienam tinkamą žodį

rašti. Jo dėka žygis vyksta pakankamai sklandžiai, nenukrypstame nuo maršruto dienotvarkės. Italas Nikas – jo priešingybė, tikras „liūdnojo vaizdo riteris“. Jis visuomet liūdnas, net kai saulė šviečia po dviejų lietingų dienų. Amerikietis Džonas ir lenkas Kšystofas, žygio sinoptikai. Rytdienos orus ir vėjo kryptį, svarbią dviratininkams, atspėja tiksliai. Džonas, taip pat ir žygio anglų kalbos žodynėlis bei smagių eilėraščių poetas. Lietuvis Valentinas – nenuilstantis žygio fotografas. Būdavo dienų, kai kiekvienas sutojimas reikšdavo, kad pavirsi į ledinuką arba lydavo taip, kad nesinorėdavo sustoti. Staiga už posūkio išvysdavome stovintą Valentina, sustirusį, lyg kokį „lietuvišką smutkelį“, pusvalandį laukiantį tinkamo momento. Šalta būdavo vien jį pamačius. Tai, matyt, uoliausias fotografas visoje dviračių žygių istorijoje. Du vokiečiai pensininkai – smagiausi žygio dalyviai. Jiems visada viskas gerai. Saulius – jaunasis karžygys ant dviračio iš Alytaus miškų. Jam nebaisios nei kalvos, nei žvyreliai, nei lietus.

Iki Helsinkio, t. y. Suomijos maršruto pabaigos liko vos savaitė. Jau numynėme apie 2000 km. Žiemiškus rūbus nusirengiame. Mėgaujamės pavasario oru, nes čia kol kas pats pienuių ir ievų žydėjimas. Civilizacijos vis daugiau ir daugiau. Vietoj šiaurės elnių dabar pakelėse matome briedžius. Pajutome, kad po klajonių šiaurėje, pasiilgome parduotuvių, kavinių, žmonių, didmiesčio kvapo ir šilto oro.